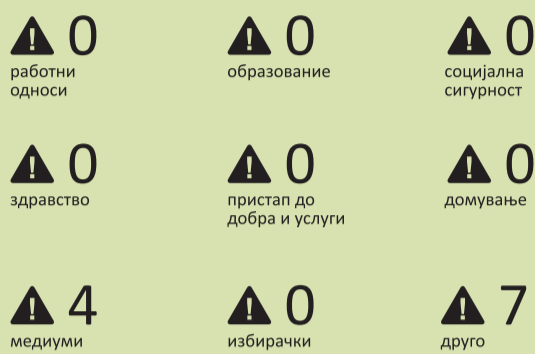

Нееднаквиот третман кон определено лице или група на лица поради нивните лични карактеристики претставува дискриминација. Основите, видот и областите во кои дискриминацијата се забранува најдетално се опфатени со Законот за спречување и заштита од дискриминација. Прифаќањето на различностите и заштитата од дискриминација се многу важни за напредокот на секое општество. Од овие причини Мисијата на ОБСЕ во Скопје и Хелсиншкиот комитет ги набљудуваат случаите на дискриминација, активностите на државата и останатите здруженија на граѓани во делот на превенцијата и заштитата од дискриминација. Информаторот ги прикажува податоците од набљудувањето во текот на еден месец.

Случаи на дискриминација

Нееднаков третман овој месец **11**

ОБЛАСТ

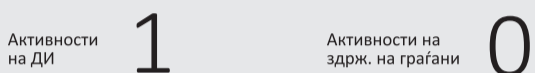
Реакции

Реакции овој месец **13**

ВИД НА РЕАКЦИЈА

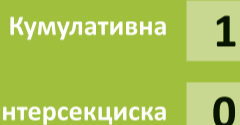
ПРЕВЕНЦИЈА

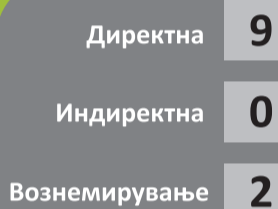
Карактеристики на жртвата:

ПОВЕЌЕКРАТНА ДИСКРИМИНАЦИЈА

ОБЛИК НА ДИСКРИМИНАЦИЈА

СУДСКИ ПОСТАПКИ

СЛУЧАИ НА ДИСКРИМИНАЦИЈА ВО 2020

СЛУЧАИ НА ДИСКРИМИНАЦИЈА ЗА ОКТОМВРИ 2020

СЛУЧАЈ:

По регистрираниот случај на полициска бруталност врз Роми во Битола во септември, во јавноста беа споделени информации за нов случај во Битола со индикации за насилство врз Роми од страна на полициски службеници. Според АВАЈА¹, овој пат полицијата употребила прекумерна сила врз повозрасна Ромка и нејзиниот син. Тие биле приведени поради тоа што синот немал лична карта во моментот кога полициските службеници побарале од него да се легитимира. Биле качени во полициско комбе, каде што биле наводно насилно тепани од полициските службеници и навредувани поради нивната етничка припадност.

Хелсиншкиот комитет за човекови права и Македонското здружение на млади правници, обезбедија правна помош и ангажираа адвокат за овој случај. Жената и нејзиниот син не се задржани во притвор, но полицијата одбиваше да прими пријава дури и по неколку обиди од страна на адвокатот.

Покрај истражување на овој конкретен случај на брутално однесување на полициските службеници поттикнато од расистички и дискриминаторски мотиви, Хелсиншкиот комитет апелираше Министерството за внатрешни работи да ги преземе сите превентивни мерки за спречување на долгогодишната практика на непрофесионален однос, расно профилирање, криминал од омраза, полициска бруталност и самоволие при постапувањето со Ромите и другите категории сиромашни и маргинализирани граѓани.

Имајќи предвид дека брзата реакција на Министерството во претходниот случај на полициска бруталност врз Роми во Битола, каде што беше поднесена кривична пријава против полицискиот службеник кој употребил прекумерна сила и го понижил човечкото достоинство и човековата личност на оштетените, е исклучок, а не правило, Хелсиншкиот комитет побара санкционирање на сите вакви случаи каде полициските службеници го прекршуваат законот и ги пречекоруваат своите овластувања.

СУДСКА ПРАКСА:

Во случајот Б. против Швајцарија² Европскиот суд за човекови права едногласно утврди повреда на член 14 (забрана за дискриминација) во врска со член 8 (право на почитување на приватниот и семејниот живот) од Европската конвенција за човекови права.

Станува збор за жалител чие право на „пензија на вдовец“ престанало откако неговата помала ќерка станала полнолетна. Федералниот Закон за осигурување на стари и преживеани лица предвидува дека правото на пензија на вдовец престанува кога најмалото дете ќе наполни 18 години, додека тоа не е случај кога станува збор за жена корисник на ова право. Владата на Швајцарија објаснила дека пензијата на вдовицата се заснова врз претпоставката дека сопругот финансиски го издржува семејството, особено кога брачната партнерка има деца.

Во оваа насока, Судот уште еднаш повтори дека Европската конвенција е „жив инструмент“ што треба да се толкува во смисла на денешните околности и случувања. Иако за Судот владината претпоставка можела да се смета како објективно оправдување, сепак утврдил дека таквото оправдување не е разумно. Оттука, со оглед на тоа што Владата не успеала разумно да го оправда различниот третман, Судот утврди дека жалителот бил жртва на полова дискриминација.

Агдомелашвили и Јапарисе против Грузија

Во случајот Агдомелашвили и Јапарисе против Грузија³ Европскиот суд за човекови права едногласно утврди повреда на член 3 (забрана за мачење и друго сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување) во врска со член 14 (забрана за дискриминација) од Европската конвенција за човекови права.

Во случајот станува збор за полициска рација извршена во канцеларија на ЛГБТ организација во Тбилиси. Жалителите што работеле во организацијата, тврделе дека полициските службеници ги навредувале, им се заканувале и ги претресувале на понижувачки начин.

Судот утврди дека државата е одговорна за хомофобичното и/или трансфобичното полициско насилство врз жалителите, како и за отсуството на ефективна истрага за несоодветното постапување на полициските службеници. За Судот бил особено загрижувачки фактот што ниту полицијата ниту Владата не дале никакво објаснување за претресите на лицата со отстранување на облеката, што пак, доведува до заклучок дека нивната единствена цел била да ги понизи жалителите поради нивната поврзаност со ЛГБТ заедницата.

² B. v. Switzerland (application no. 78630/12) <https://hudoc.echr.coe.int/t/eng#%7B%22itemid%7D:%7B%22001-205221%22%7D>

³ Aghdgomelashvili and Japaridze v. Georgia (application no. 7224/11) <https://hudoc.echr.coe.int/t/eng#%7B%22itemid%7D:%7B%22003-6818287-9123094%22%7D>

¹ АВАЈА е граѓанска иницијатива која се залага за правата и интересите на Ромите во РСМ.

РЕСУРСИ:

- ОХЦХР, „Ковид-19 мерките се родово несензитивни, го зголемуваат ризикот од насилство врз жените“ – <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=26369&LangID=E>
- ОХЦХР, „Полска ги затвори вратите на легални и безбедни прекин на бременост“ – <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=26434&LangID=E>
- Хелсиншки комитет за човекови права, „Конечно усвоен закон за антидискриминација, бараме брз и транспарентен избор на соодветната Комисија“ – <https://mhc.org.mk/news/konechno-usvoen-za-kon-za-antidiskriminacija-barame-brz-i-transparenten-izbor-na-soodvetnata-komisija/>
- Хелсиншки комитет за човекови права, „Случај „Фемидид во Гостивар“ – МВР поведе постапка за полицаецот кој не реагирал на пријава за насилство“ – <https://mhc.org.mk/news/sluchaj-femicid-vo-gostivar-mvr-povede-postapka-za-policaecot-koj-ne-reagirana-prijava-za-nasilstvo/>
- Коалиција МАРГИНИ „Променета ознаката за пол на лицето Икс: напредок во постапката за правно признавање на родот, неопходна е измена на Законот за матична евиденција“ – <http://coalition.org.mk/promeneta-oznakata-za-pol-na-liceto-ik/>